

מלים רעילות – דמוניזציה של יהודים בעולם המוסלמי פרופ' רוברט ויסטריך¹

בהופעתו האחרונה בפני עצרת האו"ם חזר נשיא אירן, כהרגלו, על העלילה האנטישמית הידועה לשמצה בדבר קיומם של הפרוטוקולים של זקני ציון. הוא הוסיף לכך כי "הציונים הם פושעים וכובשים, שהקימו מדינה תוך רציחת תושביה האמיתיים של הארץ." האנטישמיות באיראן ובחברות הערביות היא גילוי העוינות רב-העוצמה והמאיים ביותר כלפי היהודים הקיים בעולם כיום. היא הפכה מוטמעת היטב בתוך הגוף הפוליטי של האסלאם בעשורים האחרונים (בעיקר מאז שנת 2000). ספרות השנאה כלפי היהודים מופיעה דרך קבע ובכמויות גדולות בזרם המרכזי של העיתונות וכתבי העת הערביים, והתעמולה האנטישמית המופצת בערוצי הטלוויזיה במזרח התיכון הגיעה לממדים מדהימים. השיח האנטישמי רווח בנאומים של נציגי ממשלות רשמיות, פורח בדרשות דתיות, בשידורי רדיו, באתרי אינטרנט אסלאמיים, ויש לו נוכחות מאסיבית בקריקטורות המוצגות ברחבי העולם הערבי. ביטויים ויזואליים שכאלה מעוותים תמיד את דמות היהודים והופכים אותם ללא אנושיים – הם מוצגים תמיד כמלוכלכים, בעלי אף נשרי, חמדניים, נקמניים, תחמנים ואכזריים. בעיתונים, בכתבי העת ובספרים הערביים כיום רווחים סטריאוטיפים ויזואליים ומילוליים עוינים ביותר, שתרמו, ללא ספק, להרעלת דעת הקהל ברחבי המזרח התיכון באופן מסוכן ומדאיג.

הדבר נכון במיוחד כאשר היהודים הישראליים והאמריקאיים מוצגים באופן גרוטסקי, מיוחסות להם באופן כמעט אוניברסאלי תכונות אופי מכוערות של הולכת שולל, תאוות בצע, ברוטאליות וחוסר אנושיות. בעשורים האחרונים הפך לשגרה הנוהג להציג את הישראלים כהתגלמות של רשע זדוני – כתוקפניים, תופסי שלטון שלא כדון, כובשים סדיסטיים, מושחתים, כופרים, רוצחים וברבריים.

המדינה היהודית אינה רק ישות "קולוניאליסטית", פן נוסף של גזענות מערבית או (אף גרוע מכך) תאומה סיאמית של הנאציזם – פשעיה עולים בהרבה על כל מעשי הזוועה שייצר הרייך השלישי. הדמוניזציה החוזרת על עצמה לאין סוף, שמציגה את היהודים הישראליים כ"נאצים", החדירה מסר שנאה אכזרי למיליוני ערבים במזרח התיכון. לכן אין זה מפתיע כי הרגש שיוצרות קריקטורות גסות ומטומטמות שכאלה יוביל לשיר פופולארי שנקרא "אני שונא את ישראל", שהיה להיט ענק בקהיר, דמשק ומזרח ירושלים רק לפני שנים מספר.

לאורך ארבעת העשורים האחרונים מנהיגים כגולדה מאיר, משה דיין, אריאל שרון, אהוד ברק ואהוד אולמרט מוצגים כסטיגמות של מפלצות במדים נאציים, כשידיהם נוטפות דם או כשהם מוקפים

---

¹ **רוברט ויסטריך** הוא פרופ' להיסטוריה של עם ישראל באוניברסיטה העברית בירושלים ומשמש כיו"ר המרכז הבינלאומי לחקר האנטישמיות ע"ש וידאל ששון באוניברסיטה העברית בירושלים. בין ספריו: *Hitler and the Holocaust*, London, 2001. באוקטובר 2009 ייצא לאור ספרו החדש: *A Lethal Obsession: Antisemitism - from Antiquity to Global Jihad*. Random House, New York

בהילה של צלבי קרס. תקשורת ההמונים הפופולארית ובעלת ההשפעה מביאה לאינספור בתים ערביים הסתה משלהבת יצרים שכזאת; ערוצי טלוויזיה, כולל אל-ג'זירה, מחזקים באופן קבוע את הדימוי של ישראל דמונית שלא זו בלבד שהיא רוצחת באופן נפשע ילדים ערבים חסרי הגנה, אלא גם מפיצה באופן מכוון סמים, וירוסים קטלניים, פשע וזנות לתוך העולם הערבי או מנסה להרעיל את המזון והמים הפלסטיניים.

הפרוטוקולים של זקני ציון, הזיוף האנטישמי הידוע לשמצה ביותר בהיסטוריה, הפכו מזה שנים לרב-מכר בעולם הערבי. בשנת 2002 נוצרה על פי "הפרוטוקולים" סדרה שוברת קופות עבור הטלוויזיה המצרית, שהפכה להצלחה של מולטי-מיליוני דולרים, ושמה "פרש ללא סוס", אשר שודרה במהלך חודש הרמדאן. שנה לאחר מכן, לא פחות מזעזעת, הייתה סדרת הטלוויזיה הסורית-לבנונית האנטישמית והמזוויעה "אל-שתאת" (התפוצות) שכללה סצנות דוחות היוצרות מחדש את "עלילת הדם" השקרית והמכפישת כאילו היה זה טקס יהודי דתי שגרת. אכן, המיתוס האירופאי מימי הביניים לפיו יהודים רוצחים ילדים נוצריים ומשתמשים בדם קורבנותיהם להכנת מצות של פסח מופץ באופן נרחב ורבים מאמינים בו בעולם הערבי. לא פחות מרושעת היא הנטייה הגדלה והולכת של הכחשת השואה, אשר עלתה בדרגה לרמה של דוקטרינת מדינה אצל הנשיא האיראני מחמוד אחמדינז'אד. ראוי לציין שכאשר אירח בעל בריתה של איראן, הנשיא הסורי בשאר אל-אסד, את האפיפיור הקודם יוחנן פאולוס השני בדמשק לפני שבע שנים הוא השפיל בפומבי את הישראלים והיהודים כשטען שהם הרגו את "כל העקרונות של הדתות השמימיות [בהשראת] אותה מנטאליות של בגידה בישו הנוצרי ועינויו, בדיוק כפי שהם ניסו לבגוד בנביא מוחמד."

רעלנים אנטי-יהודיים שכאלה אינם רק תוצר לוואי של הסכסוך הערבי-ישראלי. הם נובעים מהמקורות האסלאמיים המסורתיים ושקועים בסטריאוטיפים האנטישמיים מימים ימימה, בדימויים ובהאשמות שמקורם נוצרי-אירופאי. הטון של הדברים הוא אכזרי במיוחד, משמיץ, ולעיתים מקפיא את הדם באופן שהוא מסית לאלימות. המילים הבאות של השיח' הסעודי החשוב עבד אל-רחמאן אל-סודאייס, שהוא האימאם של מסגד הכעבה במכה (המקום המקודש ביותר בעולם המוסלמי), הן דוגמה מייצגת של אלפי דרשות המשודרות דרך קבע ברחבי העולם הערבי: "היהודים של היום [הם] צאצאים של רשע, כופרים, מעוותים של דברי [האל], עובדי עבודה זרה, רוצחי-נביאים...הטינופת של הגזע האנושי אותם קילל אלה והפך לקופים וחזירים..."

אפילו הסכמי השלום עם מצרים וירדן והסכמי אוסלו עם הרשות הפלשתינית לא הקטינו באופן ניכר את הכמות, האינטנסיביות או הרשע חסר השיעור של הדימויים, המוטיבים ועלילות הדם האנטישמיים הללו. הם מצביעים על כך שהעולם הערבי עדיין לא השלים עם קיומה של ישראל, כמעט שישנים שנה לאחר היווסדה. יותר מכך, אם לשפוט רק על פי הכמות של גילויים אנטישמיים ארסיים כאלה (בייחוד במצרים), אנו יכולים לומר שרמת העוינות רק גדלה, ולא פחתה במשך הזמן. העובדה שתיאולוגים, אינטלקטואלים, אמנים ובעלי מקצועות חופשיים ערביים תופסים מקום כה בולט בקידום סטריאוטיפים גזעניים מסוג זה באופן גלוי היא מפכחת במיוחד. ניתן למצוא עורכים ראשיים

הפרי המורעל הזה של האנטישמיות הערבית במתכונת הנאצית הבשיל כיום לחלוטין בחברות שונות זו מזו כמו איראן, סוריה, מצרים, וערב הסעודית, ובמגוון ארגונים טרוריסטיים כמו החמאס הפלסטינאי, חיזבאללה, הג'יהאד האסלאמי או אל-קאעדה. הג'יהאד, שהוא, בעצם, כת-מוות מאורגנת, בעלת שיטות טוטאליטריות ושונא את המערב (ובמיוחד את אמריקה), אינו ניתן להפרדה באף אחד מן המקרים הללו מן האנטישמיות הרדיקאלית. האסלאמיסטים, במיוחד, נחויים לגבי "הפתרון הסופי" שיסיר לחלוטין את "הסרטן" היהודי-ישראלי מהמזרח התיכון. הפעם אין זו רק פקודה של הפיהרר, אלא של אלה בעצמו, שאותה יש למלא באמצעות הכלי של ג'יהאד (מלחמת קודש) שאין לו סוף, אשר מטרתו להשמיד את ישראל, הנצרות, והמערב היהודי-נוצרי ה"כופר". רק כוח ההרתעה של ישראל (מחוזק בידי זה של ארה"ב) בולם שאיפות אלה לרצח עם בהווה. אבל עד מתי?

קריקטורות ערביות, צריך לומר, חושפות הרבה במובן הזה. אפילו עוד יותר מהמודלים הנאציים שלהן, הדמוניזציה הויזואלית של היהודים יוצרת את התנאים המוקדמים לחיסול אויב "לא אנושי" זה של העולם. הקריקטורות, שליבו בלי בושה את להבות הפחד והשנאה כלפי ישראל והיהודים (וכמו כן כלפי ארה"ב), מציעות שחיסול של שטנים כאלה בדמות בני אדם הינו מוסרי וצודק. ניתוח לעומק מראה שהצגה גראפית גסה של היהודים כמוזיקים צמאי דם הפועלים בחשאי היא, כמו זו הנאצית, אנטישמיות יותר מפורשת מאשר הדמוניזציה האנטישמית שהופיעה בדרך כלל בשבועון הנאצי *Der Stürmer* לפני 1945. הצגה מתמדת בימינו של דמויות של יהודים כשהן עטופות בצלבי קרס נועדה להדגיש עוד יותר את אפקט הדחייה – והופכת אותם להתגלמות של הרשע המוחלט.

שנאה מרושעת שכזאת, אשר חותרת ללא ליאות להשמדה של ישראל, היא גלויה ביותר באיראן. הנשיא אחמדינז'אד ניבא בדצמבר 2006 ש"המשטר הציוני יימחק לחלוטין, והאנושות תשוחזר." ההנהגה האיראנית לא ניסתה אפילו להסוות את שאיפות ההשמדה שלה. כאשר מקשרים זאת עם המאמץ הגדל והולך להשגת נשק גרעיני, הקידום של טרור גלובלי, ג'יהאד ומחבלים מתאבדים, נפתחות כמה פרספקטיבות אפוקליפטיות מפחידות.

התקשורת האיראנית, לא פחות ממקבילותיה הערביות מעוררת בשיטתיות את האנטישמיות, בעודה מציגה את קיצה של ישראל כחלק מהתלקחות עולמית גדולה לגבי גורל האנושות, שתוצאתה תהיה ניצחון של האסלאם. כמו בעולם הערבי, השואה הנאצית מוכחשת ובו בזמן מהווה מקור של עידוד ומוטיבציה למחיקת המדינה היהודית.

מה שמאפשר את שילובן של השקפות מחוסרות הגיון ובלתי-רציונאליות כאלה היא תאוריית הקונספירציה האנטישמית שהפכה מושרשת כל כך במוחם של מיליוני מוסלמים. מאז הצלחת המהפכה האיראנית של 1979, שאותה הנהיג אייתולה חומייני, התפיסה שהיהודים שולטים באמריקה ושואפים להרוס את המוסלמים כחלק ממטרתם הסודית לכיבוש העולם הפכה אקסיומה של האסלאם השיעי באיראן. הראייה השיעית הפרנואית הזאת מזינה אידיאולוגיה אנטישמית

עיקשת הקשורה בטבורה למלחמת קודש נגד ישראל והמערב לא פחות מאשר בעולם הערבי שהוא סוני ברובו. כך נעשית המלחמה בשליטה לכאורה של הציונות הפוליטית בעולם לאבן-פינה של תסריט אפוקליפטי ערבי ומוסלמי המאיים להפוך את ההשמדה ההדדית לנבואה שמגשימה את עצמה.